

Hoge guldenroedes

Laatste update: 1 augustus 2020

Canadese guldenroede in Frankrijk. Foto: Olivier Pichard

Wat zijn hoge guldenroedes?

Guldenroedes zijn kruidachtige planten, die behoren tot de composietenfamilie. Er zijn ongeveer 100 verschillende soorten in de wereld. Daarvan is er één inheems voor Nederland: de echte guldenroede (*Solidago virgaurea*). Daarnaast komen er twee exotische, hoge guldenroedes wijdverspreid in Nederland in het wild voor: Canadese guldenroede en late guldenroede (*S. canadensis* en *S. gigantea*).

De kleinere *S. graminifolia* (Engelse naam: grass-leaved goldenrod) wordt ook incidenteel in Nederland waargenomen. Guldenroedes zijn rechtopstaande, kruidachtige planten die 1 tot 1,5 meter hoog kunnen worden. Ze zijn te herkennen aan hun talrijke, goudgele bloempjes. Deze staan in kleine, talrijke bloemhoofdjes, die in losse tot dichte pluimen staan.

TABEL SOORTONDERSCHEIDING

Soort	Bladen	Stengel	Bloeiwijze	Foto
Echte guldenroede	Vaak zijdelings bladrozet. Onderste bladen groter, breder, sterker gezaagd en langer gesteeld dan bovenste.	Meestal kort behaard.	Korte rechte zijtakken.	
Late guldenroede	Onderste bladen ongeveer gelijk aan de bovenste. Bladen van onderen blauwgroen.	Kaal tot bloeiwijze.	Meestal lange gebogen zijtakken.	
Canadese guldenroede	Onderste bladen ongeveer gelijk aan de bovenste. Bladen van onder groen en behaard.	Tenminste vanaf midden behaard.	Meestal lange gebogen zijtakken.	

Wat is het effect van deze invasieve exoot?

Hoge guldenroedes zijn in Nederland geïntroduceerd als tuinplanten, en hebben zich vandaar uit verspreid naar het wild. Canadese en late guldenroede komen vooral voor op zonnige, vochtige, voedselrijke grond. Deze soorten zijn te vinden in ruigtes, bermen en ander ruderaal gebied, maar ook langs rivieroeveren, in graslanden, duingebied, open bos en bosranden. Daar kunnen ze dichte monoculturen vormen, en andere plantensoor-

ten verdringen. Ze kunnen grote hoeveelheden zaad aanmaken, en dit kan door de wind over grote afstanden verspreid worden. Daarnaast vermenigvuldigen ze zich via worteluitlopers. Problemen met dominantie over grote oppervlakten treden vooral op bij natuurontwikkeling op voormalige landbouwgronden die in een extensief begrazingsregime genomen worden, omdat grote grazers de planten nauwelijks eten.

Hoe kunnen de hoge guldenroedes aangepakt worden?

De gebiedsgerichte aanpak van invasieve exoten in het algemeen bestaat uit vier stappen:

1. Voorkomen
2. Vroegtijdig ontdekken en verwijderen eerste vestigingen
3. Verwijderen van lokale populaties
4. Beheersen
5. Ecosysteemaanpak

Deze stappen zijn in het onderstaande schema uitgewerkt en worden daarna achtereenvolgens beschreven.

1. Voorkomen

Canadese en late guldenroede komen al wijdverspreid in Nederland voor. Het is dus niet haalbaar om introductie in een gebied te voorkomen. Wel kan de kans op introductie verkleind worden door te proberen burens te overtuigen om geen exotische guldenroedes op hun terrein aan te planten en wel al aanwezige planten te verwijderen.

2. Vroegtijdig ontdekken en verwijderen van eerste vestigingen

Handmatig uittrekken

Jonge vestigingen zijn moeilijk te vinden en pas als de planten bloeien vallen ze op. In grote onoverzichtelijke terreinen is vroege detectie vaak niet goed mogelijk. Bij kleine populaties kunnen de planten handmatig uit de grond getrokken worden, bij voorkeur als de grond vochtig is, zodat zoveel mogelijk van het wortelstelsel meekomt. Het kan nog effectiever zijn om het wortelstelsel zoveel mogelijk uit te graven met een schep of een graafmachine.

Er moet daarbij zorgvuldig te werk gegaan worden, want als er delen van het wortelstelsel achterblijven, zal er hergroei plaatsvinden. Nacontrole is daarom noodzakelijk.

3. Verwijderen van lokale populaties

Maaien

Bij grote populaties kan er gemaaid worden. De planten moeten 1-2 keer per jaar gemaaid worden, in ieder geval één keer vroeg in de bloeiperiode, en de tweede keer later in de bloeiperiode. Alleen laat in de bloeiperiode maaien werkt niet goed.

Voor Canadese guldenroede geldt dat als er één keer gemaaid wordt, dit het best eind juni gedaan kan worden. Bij twee keer maaien kan dit het best in mei en augustus worden gedaan. Voor late guldenroede geldt dit waarschijnlijk ook.

Maaien kan gecombineerd worden met begrazing, of met het inzaaien van meer wenselijke plantensoorten. De effectiviteit van dit maaieregime wordt door verschillende bronnen wisselend beschreven. Volgens sommigen zal dit regime na 2-3 jaar de populaties min of meer uitroeien, terwijl anderen zeggen dat het de guldenroede niet uitroeit, maar het wel terugdringt tot een beheersbare situatie.

4. Beheersen

Chemisch

Chemische bestrijding is door nieuwe wetgeving vanaf 1 april 2020 niet meer toegestaan.

Begrazing

Guldenroedes kunnen wel gegeten worden door grazers, maar grazers hebben voorkeur voor andere soorten. Daardoor kunnen guldenroedes dominant worden in begraasde situaties. Begrazing is dus geen goede methode om de guldenroedes terug te dringen.

5. Ecosysteemaanpak

Uittrekken en maaien in pioniersstadium

Door in het pioniersstadium guldenroede intensief te verwijderen en te maaien, krijgen andere soorten een voorsprong. Daarmee wordt zaadzetting en een snelle verspreiding van guldenroede voorkomen. ■